

Motie 1: Financiële situatie gemeenten

Ingediend door:

de leden Jonkman, Meijer-Ytsma

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- gemeenten de afgelopen jaren aanzienlijk zijn gekort op de algemene uitkering van het gemeentefonds (bijvoorbeeld door de opschalingskorting) waar geen vermindering van gemeentelijke uitgaven tegenover staan, gemeenten onvoldoende uitkeringen van de Rijksoverheid ontvangen om gedecentraliseerde taken te kunnen uitvoeren (bijvoorbeeld voor de jeugdzorg) en kortingen worden toegepast, die buiten de invloedssfeer van gemeenten liggen (bijvoorbeeld door onderuitputting bij het Rijk);
- B. overwegende dat:
- meer dan driekwart van de gemeenten de begroting niet structureel sluitend kan krijgen waardoor reserves moeten worden aangesproken, wat tot een ernstige teruggang van het weerstandsvermogen kan leiden, lokale heffingen moeten worden verhoogd en voorzieningen verdwijnen of onder druk komen staan;
- C. spreekt uit dat:
- het kabinet oog moet hebben voor de noden van gemeenten en dient te zorgen voor een adequate financiering van de taken die moeten worden uitgevoerd;
- D. verzoekt het Landelijk Bestuur:
- de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie op te roepen om in de Tweede Kamer te pleiten voor een structurele verhoging van de uitkering van het gemeentefonds door uit te gaan van de reële zorgkosten en de opschalingskorting met ingang van 2020 ongedaan te maken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	e-mailadres
Rob Jonkman	Opsterland	
Hadassa Meijer-Ytsma	Enschede	

Toelichting op motie

Graag onderbouwen wij onze motie die wij aan u voorleggen. Het is een motie die gaat over de gemeente financiën. Dit voelt als technisch en afstandelijk. Voor de raadsleden is dit echter heel concreet. De afgelopen weken zijn in alle gemeenten de begrotingen vast gesteld en dan gaat het niet over de techniek die u hier onder vindt. Dan gaat het over bezuinigingen die soms zo ver gaan dat er zwembaden en bibliotheken worden gesloten. Maar ook bezuinigingen op armoede/kwijtscheldingsbeleid. Dit gaat over Jeugdzorg en beperken van uren huishoudelijke hulp.

Omdat wij voor deze keuzes staan, en sommigen van ons al jaren moeten bezuinigen willen we u uitdagen de techniek tot u te nemen en op het congres positief over onze motie te beslissen. Bijna alle gemeenten hebben momenteel financiële problemen en kunnen begrotingen met moeite sluitend krijgen waarbij geschrapt moet worden in voorzieningen, tarieven en gemeentelijke belastingen omhoog moeten en bezuinigingen op het sociaal domein onontkoombaar zijn.

De afgelopen jaren zijn, los van de trap-op trap-af systematiek, door het Rijk telkens grepen uit de gemeentekas gedaan waarbij de taken niet minder werden of verdwenen. Ook zijn bij de decentralisaties in 2015 forse kortingen toegepast waarvan de consequenties toen niet goed overzien konden worden. In totaal gaat het om circa 5 miljard euro per jaar, zie hieronder.

Vanaf 2014 zijn de volgende bedragen door het Rijk uitgenomen:

Ketensamenwerking werk en inkomen	structureel	63 miljoen euro
Regeerakkoord korting Rutte I (RUD-korting)	structureel	100 miljoen euro
Vermindering raadsleden Motie Heijnen	structureel	18 miljoen euro
Uitname onderwijshuisvesting Motie Buma	structureel	256 miljoen euro
Korting BCF (waarvan 238 mln. voor BTW verhoging)	structureel	510 miljoen euro
Afschaffing maatschappelijke stages	structureel	20 miljoen euro
Hergebruik scootmobielen	structureel	50 miljoen euro
Bezuiniging Huishoudelijke Hulp	structureel	610 miljoen euro
Apparaatskorting opschaling gemeenten	structureel	975 miljoen euro
Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	structureel	100 miljoen euro
Korting re-integratiegelden	structureel	900 miljoen euro
Korting op prijs en volume WSW	structureel	190 miljoen euro
Decentralisatiekorting WMO-nieuw	structureel	654 miljoen euro
Decentralisatiekorting jeugd	structureel	450 miljoen euro

Nog afgezien van het vorenstaande:

Opheffen specifieke uitkeringen (waaronder ISV middelen) totaal 2 miljard euro (van 2009 tot 2016)

Van deze kortingen is alleen de apparaatskorting (voorheen opschalingskorting) van 975 miljoen euro nog niet volledig gerealiseerd. Het restant van deze korting wordt tijdens deze kabinetsperiode en de erop volgende jaren als volgt uit de algemene uitkering genomen en betreft een besluit van het huidige kabinet:

2018	uitname algemene uitkering structureel	60 miljoen euro
2019	uitname algemene uitkering structureel	60 miljoen euro
2020	uitname algemene uitkering structureel	70 miljoen euro
2021	uitname algemene uitkering structureel	90 miljoen euro
2022	uitname algemene uitkering structureel	110 miljoen euro
2023	uitname algemene uitkering structureel	130 miljoen euro
2024	uitname algemene uitkering structureel	135 miljoen euro
2025	uitname algemene uitkering structureel	140 miljoen euro

De genoemde bedragen betreffen dus taakgebonden kortingen die tegen de trap-op trap-af systematiek ingaan.

De opeenvolgende tekorten op het budget BUIG (bijstandsuitkeringen) zitten er nog niet in.

Dat zijn de volgende:

2015	81 miljoen euro
2016	270 miljoen euro
2017	276 miljoen euro

Het is bekend dat er grote tekorten zijn op het sociaal domein. De minister heeft als pleister op de wonde 330 miljoen euro* incidenteel voor de komende drie jaar toegezegd (dus in totaal 1 miljard euro) en heeft daarnaast aangegeven dat eerst een onderzoek naar de uitgaven binnen het sociaal domein in relatie tot de vergoedingen van het rijk moet worden afgewacht. Dit onderzoek zal vermoedelijk in de eerste helft van 2020 worden afgerond. Dit geeft ruimte om (met terugwerkende kracht) gemeenten meer te vergoeden en daarmee te voorkomen dat zeer ingrijpend op de zorg en op andere voorzieningen moet worden bezuinigd. Als het tekort, dat nu wordt geraamd op circa 1,2 miljard euro wordt gecompenseerd, zal dit betekenen dat het probleem in het sociaal domein voor de meeste gemeenten oplosbaar is binnen enkele jaren.

Dit niet zeggen dat alle tekorten dan zijn verdwenen. De aanzienlijke opschalingskorting is voor gemeenten op geen enkele wijze te compenseren of "terug te verdienen" en zorgt voor een structureel tekort. Los van de morele onverdedigbaarheid van deze korting zou het terugdraaien hiervan de meeste gemeenten weer in een positie brengen waarbij investeringen weer mogelijk zijn en voorzieningen in stand kunnen blijven.

Het zou overigens goed zijn als het rijk en de gemeenten een afspraak formeel vastleggen waarbij wordt afgesproken dat geen eenzijdige uitnamen meer uit het gemeentefonds worden genomen, zodat de stabiliteit van het fonds wordt vergroot en elkaars positie wordt gerespecteerd.

Bron cijfers: VNG

* Overigens staat de 330 miljoen euro in schril contrast tot de 5 miljard euro die gemeenten jaarlijks moeten missen

Preadvies Landelijk Bestuur – Oordeel congres

Het Landelijk Bestuur onderschrijft en herkent de zorgen van de indieners over de financiële situatie van gemeenten. De Tweede Kamerfractie spant zich voor en achter de schermen in voor een oplossing van de noden van gemeenten. Zo is er mede dankzij de inzet van de ChristenUnie extra geld gekomen voor de jeugdzorg. Verder zijn er dit najaar moties aangenomen van de ChristenUnie over een aanpassing van de trap-op-trap-af-systematiek, over een analyse van de financiële impact van rijksmaatregelen op gemeenten en over het in kaart brengen van opgaven voor gemeenten op het gebied van maatschappelijke opvang. Inzet van de ChristenUnie is en blijft dat gemeenten voldoende middelen hebben om hun taken uit te voeren. In het kader van de Wmo en jeugdhulp zijn hier ook afspraken over gemaakt: als uit onderzoek en monitoring blijkt dat de middelen niet toereikend zijn, moet er geld bij. Deze kabinetsperiode krijgen gemeenten extra middelen via het zogenaamde accres. Door allerlei factoren (lagere rijksuitgaven, inflatiecorrectie, etc.) merken gemeenten hier echter nog weinig van. Het bestuur begrijpt dan ook de financiële onrust bij gemeenten maar wil ook realistisch zijn in de verwachtingen die gewekt worden met het aannemen van de motie, gezien het feit dat er nog geen volledig beeld is van de exacte financiële situatie van gemeenten. Overigens zijn hierover ook al afspraken gemaakt in de coalitie waar de ChristenUnie onderdeel van is. Onderdeel van die afspraken is óók dat er extra geld beschikbaar komt als blijkt dat dit niet toereikend is. Alles overwegende laat het bestuur in dit geval het oordeel over aan het congres.

Motie 2: Consistente inzet klimaat, migratie en belastingontduiking

Ingediend door de leden:

Stam, Wierenga, De Bonte, Van Kralingen-Paul, Fountain, Lassche, Lassche, Palm, Hordijk, Ros en Van Holten

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. gelezen:
- Verkiezingsprogramma 2017-2021 voor de Tweede Kamer;
 - Blog Peter van Dalen, 16 juli 2019, "Mijn steun aan Von der Leyen";
<https://www.petervandalen.eu/blog/2019/07/16/Mijn-steun-aan-Von-der-Leyen?originNode=46177>
- B. constaterende dat:
- de ChristenUnie zich in de Tweede Kamer inzet voor een humaan vluchtelingenbeleid, een eerlijk belastingstelsel en een duurzaam Nederland;
 - een groot deel van het CU-electoraat betrokken is bij deze thema's en de CU-inzet op deze thema's waardeert;
 - de ChristenUnie in Europese samenwerking met de SGP tot op heden op deze thema's geen uitgesproken profiel heeft gehad;
 - de CU-fractie de kandidaatstelling van Commissievoorzitter Von der Leyen heeft gesteund met de argumentatie: "Vooral haar inzet voor het klimaat, de rechtsstaat, haar steun voor de economische motor van de EU (het MKB) en het aanpakken van multinationals die belasting ontwijken, spreken mij aan.";

- C. overwegende dat:
- de drie genoemde onderwerpen klimaat, migratie en belastingontduiking allen een grensoverschrijdend karakter hebben;
 - deze drie onderwerpen daarom vragen om een grensoverstijgende aanpak;
 - de consistentie en coherentie van de inzet op nationaal en Europees niveau wenselijk is;
- D. spreekt uit dat:
- de ChristenUnie-fractie in het Europees Parlement zich in deze zittingsperiode zichtbaar inspant op de thema's klimaatverandering, migratie en belastingontduiking zodat deze inzet op Europees en nationaal niveau elkaar versterkt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indieners:

Naam lid	e-mailadres
Jan Dirk Stam	
Wubbo Wierenga	
Wouter de Bonte	
Alette Van Kralingen-Paul	
Anthonie Fountain	
Deborah Lassche	
Trineke Palm	
Leen Hordijk	
Gerben Lassche	
Ruben Ros	
Daniël van Holten	

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

Het verkiezingsprogramma is het kader van waaruit de Eurofractie werkt. Dit verkiezingsprogramma is vastgesteld door het congres. De in de motie genoemde punten zijn inderdaad belangrijk voor de ChristenUnie en in het verkiezingsprogramma komen deze onderwerpen daarom ook aan de orde. Naast natuurlijk veel andere onderwerpen. We zijn immers een partij met een brede visie op de samenleving. Het mandaat om aan de inhoud van het programma politieke invulling te geven is aan de fractie gegeven. Hierin zal ze ook nadrukkelijk oog willen hebben voor de in de motie genoemde

punten. Het gaat echter te ver om als congres te besluiten welke algemene onderwerpen bijzondere aandacht zouden moeten hebben. Daarmee doet ze immers zichzelf te kort, omdat het héle programma door het congres is vastgesteld. Om deze reden ontraden we de motie.

Motie 3: Fractievorming Europees Parlement

Ingediend door de leden:

Wierenga, Palm, Stam, De Bonte, Van Kralingen-Paul, Hordijk, Lassche, De Graaf, Van Vliet, Ros, Reinders, Baas, Van Holten, Van Huigenbos, Hartman en Van Steden

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. gelezen:
- Notulen Partijcongres 9 februari 2019;
 - Persbericht ChristenUnie 19 juni 2019;
<https://www.christenunie.nl/blog/2019/06/19/ChristenUnie-en-SGP-verder-in-twee-Europese-fracties>
- B. constaterende dat:
- de motie waarin in de ChristenUnie-fractie in het Europees Parlement werd opgeroepen niet deel te nemen aan een fractie waarin meer dan 20% wordt vertegenwoordigd door:
 - o Prawo i Sprawiedliwość;
 - o Alternative für Deutschland;
 - o Lega Nord;
 - o Fidesz;
 - o FPÖ;
 - o Forum voor Democratie;
 - o PVV;
 - o Vlaams Belang;
 - o Ware Finnen;
 - o Rassemblement National;
 - o Sverigedemokraterna;is aangehouden;
 - de fractie van de Europese Conservatieven en Hervormers (ECR) voor 50% bestaat uit parlementsleden van één van de in de aangehouden motie genoemde partijen;
 - de fractie van de Europese Volkspartij (EVP) voor bijna 7% bestaat uit parlementsleden van één van de in de aangehouden motie genoemde partijen;
 - de ChristenUnie-fractie in het Europees Parlement heeft besloten zich aan te sluiten bij de Europese Volkspartij (EVP);
- C. overwegende dat:
- de keuze van de ChristenUnie-fractie om zich bij de EVP-fractie aan te sluiten in lijn is met de aangehouden motie;
 - de EVP-fractie voldoende kansen biedt voor een "herkenbaar christelijk-sociaal geluid";
 - de indieners daarom de aangehouden motie intrekken;
- D. spreekt uit dat:

- het besluit van de ChristenUnie-eurofractie om toe te treden tot de EVP-fractie wordt verwelkomd en ondersteund, om binnen deze fractie het eigen christelijk-sociaal geluid te laten horen en er scherp op toe te zien dat de EVP pal blijft staan voor de bescherming van de rechtsstaat;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indieners:

Naam lid	
Wubbo Wierenga	
Trineke Palm	
Jan Dirk Stam	
Wouter de Bonte	
Alette Van Kralingen-Paul	
Anthonie Fountain	
Leen Hordijk	
Gerben Lassche	
Beatrice de Graaf	
Dick van Vliet	
Ruben Ros	
Merith Reinders	
Reint Baas	
Daniël van Holten	
Rik van Huigenbos	
Marjolein Hartman	
Ronald van Steden	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

Tijdens het congres van 9 februari 2019 is de motie ontraden omdat de fractie en het landelijk bestuur vanzelfsprekend al rekening houden met de in de motie genoemde elementen. Dat de motie, die is aangehouden, nu wordt ingetrokken zien we als een ondersteuning van de door bestuur en fractie ingezette en gevolgde lijn.

Wij staan als ChristenUnie pal voor de rechtsstaat en daarom voelen we ons thuis bij de EVP-fractie. Zowel de EVP als de nieuwe Europese Commissie onder leiding van de christendemocrate Von der Leyen, vinden het bouwen en bewaren van de rechtsstaat prioriteit. We zien deze motie als ondersteunend aan onze inspanningen van de afgelopen periode, en als aanmoediging voor de komende tijd.

Het bestuur adviseert de motie over te nemen.

Motie 4: Lagere lasten om meer te bouwen

Ingediend door:

De leden Visser, Bloem, Ceder, Becker, Klein, Otter-van den Bosch, Van Dijk, Huttinga, Maas, De Vries, De Winter, Van den Brink, Gooijer, Noordzij, Ferf Jentink, De Pijper, Quik, Streefland, Kamphuis, Krins, Kennedy-Doornbos, Terlouw, Nijman, Buist, Van Dusseldorp, Van Boeijen-Geesink, De Jager, Jager, Bette, Grinwis, Pelsma, Van de Kamp, Slik, Booms-van der Meer, Van Huit, De Groot, Neeffjes, Van Veen, Doorn, Visser, Aalbers, Van den Heuvel

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. gelezen:
- Belastingplan 2020 en de Kamerbrief over Prinsjesdag maatregelen woningmarkt;
- B. constaterende dat:
- De opgave voor de woningcorporaties om te voorzien in voldoende, betaalbare, duurzame woningen groot is en deze opgave de beschikbare middelen overstijgt;
 - De wachtlijsten voor sociale huurwoningen (zowel inschrijfduur als zoekduur) oplopen en inmiddels in veel gemeenten onaanvaardbare hoogtes hebben bereikt (bijlage onderdeel A);
 - De bouwkosten en grondprijzen fors gestegen zijn;
 - De woningcorporaties tegelijk geconfronteerd worden met aanzienlijke heffingen en belastingen en deze heffingen en belastingen sinds 2016 fors toegenomen zijn van circa 1,5 miljard euro/jaar naar circa 2,5 miljard euro/jaar (zie bijlage onderdeel B/C/D);
 - De aangekondigde bouwimpuls (1 miljard euro eenmalig) en heffingvermindering op de verhuurderheffing (1 miljard euro verspreid over 10 jaar) veel lager zijn dan deze toename;
- C. overwegende dat:
- De verhuurderheffing is ontstaan in een ander tijdvak waarin woningcorporaties (relatief) ruim in de middelen zaten én de Rijksbegroting juist aanzienlijke tekorten kende;
 - Verhuurders een steeds groter deel van de huurkomsten kwijt zijn aan belastingen en dit geld niet kunnen inzetten voor nieuwbouw, renovatie en de energietransitie;

- Een hogere verhuurderheffing een prikkel is voor huurverhoging en daarmee leidt tot hogere overheidsuitgaven voor de huurtoeslag en ook een prikkel is tot huurverhoging boven de sociale huurgrens (huurliberalisatie);
- De verhuurderheffing niet voldoet aan het draagkrachtbeginsel (sterkste schouders, zwaarste lasten), immers de verhuurderheffing geldt niet voor verhuringen boven de sociale huurgrens;
- De combinatie van de hoge belastingdruk en de gestegen bouwkosten er toe leidt dat in veel gemeenten het aantal sociale huurwoningen de komende jaren niet groeit ondanks de grote woningvraag;

D. spreekt uit dat:

- Er snel en structureel meer geld beschikbaar moet komen voor de bouw van voldoende sociale huurwoningen en voor de verduurzaming van de sociale woningvoorraad;

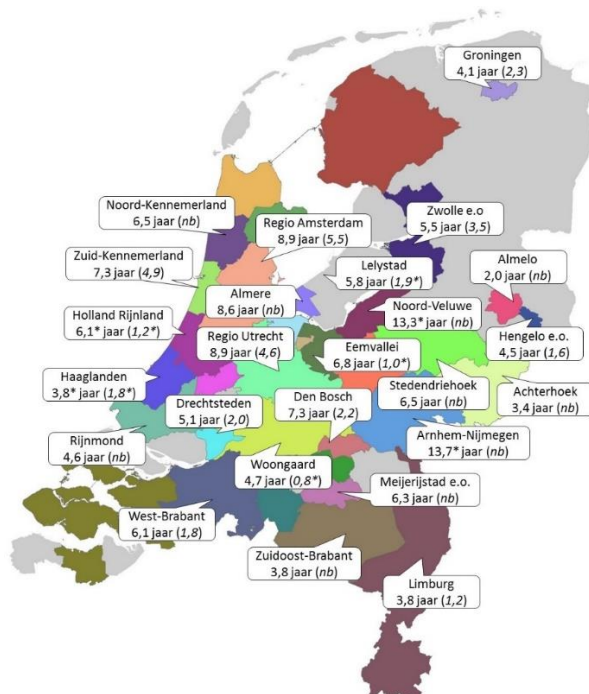
E. verzoekt de ChristenUnie Tweede en Eerste Kamerfractie daarom in te zetten op:

- Afschaffing van de verhuurderheffing op zo kort mogelijke termijn;
- In combinatie met een voor de zomer van 2020 te sluiten akkoord met woningcorporaties over een forse versnelling van de woningbouw en de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad die met de afschaffing van de verhuurderheffing mogelijk wordt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Bijlage: Achtergrondinformatie wachtlijsten en belastingen sociale huur

A. Gemiddelde inschrijfduur sociale huur per regio (tussen haakjes zoekduur)¹

B. Verhuurderheffing stijgt jaarlijks door de groei van de WOZ en sneller dan de huren

¹ <https://www.rigo.nl/publicaties/wachttijden-voor-sociale-huurwoningen-nemen-toe/>

- Verhuurders die meer dan 50 huurwoningen bezitten betalen de verhuurderheffing;
- De verhuurderheffing is in 2013 geïntroduceerd bij het Woonakkoord met als doel "een financiële bijdrage te leveren aan het verminderen van de nationale schuld";²
- De verhuurderheffing wordt alleen geheven bij sociale huurwoningen (woningen waarvan de huur niet hoger is dan € 720,42 per maand, prijspeil 2019);
- De verhuurderheffing wordt berekend als percentage van de WOZ-waarde. Het maximum tarief per huurwoning is gebaseerd op een WOZ-waarde van 270.000 euro;
- Door de groei van de WOZ groeit de opbrengst van de verhuurderheffing jaarlijks;
- Het tarief van de verhuurderheffing stijgt de komende jaren ook nog licht. In 2019 is de verhuurderheffing 0,561% van de WOZ-waarde van de huurwoningen. Dit tarief loopt op tot 0,563% in 2022. Vanaf 2023 is het tarief 0,537%.
- De jaarlijkse stijging van de verhuurderheffing is groter dan de stijging van de huurinkomsten (2018>2019 stijging WOZ gem. 7,8%³ en maximaal toegestane huurstijging gem. 2,6%⁴)

C. Heffingvermindering en bouwimpuls zijn aanzienlijk lager dan de lastenstijging

- Op Prinsjesdag is een heffingvermindering voor de verhuurderheffing aangekondigd van 100 mln/jaar voor de komende 10 jaar;
- De heffingvermindering is eenmalig 25.000 euro per woning en geldt alleen in zogenaamde "schaarstegebieden" voor woningen onder laagste aftoppingsgrens huurtoeslag (€ 607,46 in 2019);
- Het kabinet komt daarnaast met een woningbouwimpuls van 1 miljard (verspreid over meerdere jaren) in de vorm van een subsidie aan gemeenten voor de bouw van betaalbare woningen in geval de businesscase niet sluitend is om zo circa 65.000 woningen sneller te bouwen;
- Deze heffingvermindering en bouwimpuls zijn samen aanzienlijk lager dan de totale lastenstijging sinds 2016 van circa 1 miljard per jaar (zie figuur hieronder)⁵.
- Door de lastenstijging van 1 miljard daalt de totale investeringsruimte voor nieuwbouw, renovatie en energietransitie met vele miljarden per jaar. Volgens Aedes betekent dit 67.000 nieuwbouwwoningen per jaar of het duurzaam renoveren van 100.000 woningen per jaar⁶

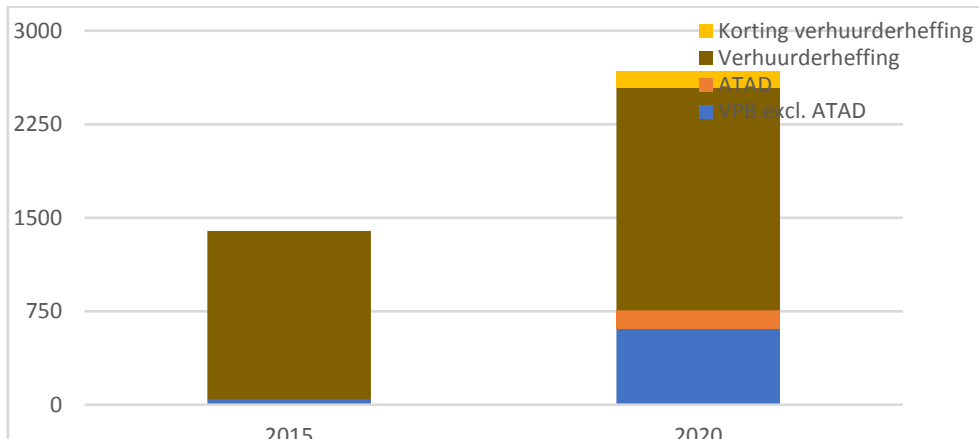
² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huurwoning/verhuurderheffing>

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/37/woz-waarde-naar-record-hoogste-stijging-sinds-jaren>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/12/18/huren-2019-gemiddelde-huurverhoging-bij-woningcorporaties-maximaal-26-procent>

⁵ Deze grafiek is gemaakt op basis van cijfers uit de Nota n.a.v. Verslag van de schriftelijke behandeling van het Belastingplan 2020, Kamerstuk 35302-13, 22 oktober 2019, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35302-13.pdf> NB cijfer VPB 2020 is verwachting van corporaties, cijfer VPB 2015 is de daadwerkelijke aanslag. Deze cijfers zijn niet direct met elkaar vergelijkbaar. De verwachtingen van woningcorporaties zijn kasstromen die het totaal betreffen van afdrachten vanwege de voorlopige aanslag voor het lopende jaar alsmede (terug-)betalingen als gevolg van definitieve aanslagen voor eerdere jaren. Op basis van cijfers 2019 waar wel beide cijfers bekend zijn kan uiteindelijke VPB aanslag 2020 maximaal circa 100 mln lager zijn. Verder wordt in dit Kamerstuk opgemerkt: "Een verklaring voor de stijgende lastendruk in de vennootschapsbelasting vanaf 2016 is dat woningcorporaties in de periode tot 2015 veel hebben afgewaardeerd vanwege de dalende woningprijzen. Hierdoor is het fiscale resultaat sterk gedrukt, hetgeen heeft geleid tot relatief lage Vpb-afdrachten in die periode en tot opbouw van verliesverrekeningsmogelijkheden voor de jaren daarna. Een gevolg van deze afwaarderingen is dat woningcorporaties vanaf 2016, toen de woningprijzen weer sterk begonnen te stijgen, de afwaarderingen ook fiscaal moesten terugnemen. De verliesverrekeningsmogelijkheden werden en worden hierdoor kleiner en dat leidt tot toenemende Vpb-afdrachten sinds 2016".

⁶ <https://www.wooninvest.nl/mobiel/nieuws/corporaties-zuchten-onder-europese-belastingmaatregel>

D. ATAD-richtlijn remt investeringen corporaties verder

- De Anti Tax Avoidance Directive, oftewel ATAD, is bedoeld om te voorkomen dat grote, internationaal opererende bedrijven hun bedrijfsstructuur zo inrichten dat ze geen of nauwelijks belasting betalen;
- Vanaf 2019 bepaalt de Nederlandse implementatie van de ATAD daarom dat de renteaftrek voor leningen binnen de vennootschapsbelasting wordt beperkt tot 30% van de fiscale winst;
- ATAD kost de woningcorporaties naar schatting zo'n 300 miljoen euro per jaar aangezien dit bij uitstek organisaties zijn met veel leningen en weinig winst en dat terwijl woningcorporaties geen geld doorsluizen naar buitenlandse bedrijfsonderdelen om belasting te ontwijken;
- ATAD stimuleert corporaties op deze manier om leningen af te lossen terwijl tegelijkertijd het Rijk juist wil dat corporaties huren betaalbaar houden en meer investeren in nieuwbouw, renovatie en verduurzaming en daarvoor meer lenen. Dat kan niet allebei tegelijkertijd;
- Het is mogelijk om een uitzondering te maken op de ATAD-richtlijn voor ondernemingen met maatschappelijk belang, zoals sociale verhuurders. Het Kabinet heeft hier niet voor gekozen omdat het kabinet streeft naar een gelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen bij alle vpb-instellingen. Daarmee wil de regering de belastingvoordelen voor leningen beperken en bedrijven stimuleren om te ondernemen uit eigen vermogen⁷.

Ondertekening indieners:

Naam lid	e-mailadres
Frank Visser, raadslid Haarlem	
Ben Bloem, raadslid Apeldoorn	
Don Ceder, raadslid Amsterdam	
Daniël Becker, raadslid Arnhem	
Michel Klein, statenlid Noord-Holland	
Cora Otter-van den Bosch, raadslid Ede	

⁷ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25087-188.html>

Hans van Dijk, raadslid Almere	
Henk Huttinga, raadslid Emmen	
Kees Maas, raadslid Hoorn	
Koos de Vries, raadslid Haarlemmermeer	
Leen de Winter, raadslid Velsen	
Niek van den Brink, raadslid Ede	
Joëlle Gooijer, raadslid Delft	
Rita Noordzij, wethouder Zaanstad	
Otto Ferf Jentink, voorzitter Noord-Holland	
Bert de Pijper, raadslid Amstelveen	
Christiaan Quik, raadslid Gouda	
Rachel Streefland, raadslid Utrecht	
Roel Kamphuis, raadslid Gooise Meren	
Theo Krins, raadslid Gouda	
Simone Kennedy-Doornbos, raadslid Amersfoort	
Marijke Terlouw, raadslid Huizen	
Henrike Nijman, raadslid Deventer	
Jasper Buist, raadslid Deventer	
H.P. van Dusseldorp, lid Apeldoorn	
Tanja van Boeijen-Geesink, lid Apeldoorn	
Willeke de Jager, fractievertegenwoordiger Apeldoorn	
Henk Jager, raadslid Eindhoven	

Tineke Bette, raadslid Veenendaal	
Pieter Grinwis, raadslid Den Haag	
Tjerk Pelsma, raadslid Hilversum	
Bertus van de Kamp, lid Apeldoorn	
Johan Slik, schaduwraadslid Haarlem	
Els Booms-van der Meer, schaduwraadslid Haarlem	
Pierre van Huit, fractieondersteuner Haarlem	
Johan Paul de Groot, raadslid Hollands Kroon	
Christa Neefjes, raadslid Zaandam	
Ronald van Veen, raadslid Alkmaar	
Wessel Doorn, raadslid Huizen	
Silva Visser, raadslid Medemblik	
Erik Jan Aalbers, raadslid Apeldoorn	
Gerjan van den Heuvel, duoraadslid Amsterdam	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

Het bestuur omarmt de inhoud van deze motie en de urgentie die daaruit spreekt. Het is duidelijk dat de verhuurderheffing, die als tijdelijke maatregel was bedoeld, zijn langste tijd heeft gehad. Binnen deze kabinetsperiode spannen wij ons in voor een zo verregaand mogelijke afschaffing van de verhuurderheffing, waarbij volledige afschaffing onze wens is. Als deze inzet nog deze kabinetsperiode leidt tot meer financiële ruimte, is de Tweede Kamerfractie bereid zich in te spannen om een akkoord te sluiten met woningcorporaties over een forse versnelling van de woningbouw en de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Het bestuur adviseert de motie over te nemen.

Motie 5: Niet onder stoelen of banken

Ingediend door:

De leden Kranenburg, Van Ommen, Groen, Riezebos, Van der Zande, Van de Kamp, Van Bruggen, Bloem-van Beek, Van Boeijen-Geesink, De Jager, Aalbers, Werkman, Wallet, Bloem, Dekker, Dekker-de Groot, Versteeg

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- de ChristenUnie en haar afdelingen beschikken over bankrekeningen;
- B. overwegende dat:
- banken op verschillende manieren het hun toevertrouwde geld beleggen;
- C. verzoekt het Landelijk Bestuur:
- te onderzoeken welke bank het beste past bij de waarden van de ChristenUnie;
 - de conclusie als aanbeveling actief te communiceren naar haar afdelingen voor of op het volgende congres;
 - zelf van bank te wisselen, mocht de conclusie hier aanleiding toe geven;

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indieners:

Naam lid	e-mailadres
Peter Kranenburg	
Adri van Ommen	
Remko Groen	
Hanna Riezebos	
Jarin van der Zande	
Bertus van de Kamp	
Martin van Bruggen	
Diny Bloem-van Beek	

Tanja van Boeijen-Geesink	
Willeke de Jager	
Erik Jan Aalbers	
Jan Werkman	
Mark Wallet	
Ben Bloem	
Pieter Dirk Dekker	
Nico Versteeg	
Janneke Dekker-de Groot	

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

Het bestuur vindt duurzame en integere banken belangrijk en spreekt dit ook uit, echter laat de keuze voor welke bank over aan de provinciale en lokale afdelingen. We hechten aan lokale autonomie en hebben er vertrouwen in dat ook lokaal en regionaal de juiste keuzes worden gemaakt. Het is ook aan de leden van lokale en regionale afdelingen om hun besturen hierop te bevragen. Landelijk bankieren we nu bij twee banken. Bij de afweging wordt gekeken naar de duurzaamheid, integriteit, service en dienstverlening en de kosten. We willen immers met overheidsmiddelen en middelen van leden goed omgaan en ook op zo'n manier dat die past bij onze uitgangspunten. Het partijbureau heeft recent nog, in 2016, een bankenonderzoek gedaan en dat onderzoek als uitgangspunt genomen bij de keuze voor banken. Wanneer daartoe aanleiding is zullen wij bij nieuwe keuzes vanzelfsprekend de in de motie genoemde waarden serieus meewegen. We gaan bij een nieuw bankenonderzoek in de toekomst de resultaten vrijblijvend delen met provinciale en regionale afdelingen. Met die toezegging ontraadt het bestuur deze motie.

Motie 6: Evenwichtige bekostiging van wetenschap en hoger onderwijs

Ingediend door:

De leden Ros, De Graaf, Palm, Paul, Wallet, Oosterkamp, Foppen, Dekker, Werkman, Troost, Ras, Verkuil, Kuiterman & Perspectief

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de aanbevelingen uit het rapport Van Rijn grotendeels overneemt.
 - dit zal resulteren in de reallocatie van ruim 200 miljoen euro van alfa- gamma- en medische wetenschappen naar bètatechnische disciplines om het tekort bij de laatstgenoemde groep aan te vullen.
 - deze plannen bij zullen dragen aan het verder doorschieten van competitie in de aanvraag van onderzoeksfinanciering, het bemoeilijken van fundamenteel onderzoek in de alfa-, gamma- en medische wetenschappen en groeiende onzekerheid voor wetenschappers.
 - de Minister, om deze problemen aan te pakken, een nieuwe commissie (hierna: Commissie Onderwijsbekostiging) gaat benoemen die de structurele bekostiging gaat onderzoeken.
- B. overwegende dat:
- extra geld voor bètatechnische disciplines hard nodig is
 - de implementatie van 'Van Rijn' echter ingrijpende en negatieve effecten heeft op fundamenteel onderzoek in alfa-, gamma- en medische faculteiten.
 - de ChristenUnie zich al jarenlang hard maakt voor fundamenteel onderzoek in alle wetenschapsgebieden en reeds haar zorgen uitsprak over de onzekere effecten van Van Rijn.
 - de Nederlandse kenniseconomie gebaat is bij ondersteuning van zowel alfa-, beta-, gamma- als medische wetenschappen.
- C. verzoekt de Eerste- en Tweede Kamerfracties:
- de Minister op te roepen tot uitstel van de implementatie van 'Van Rijn' tot de uitkomsten van de Commissie Onderwijsbekostiging bekend zijn.
 - het kabinet op te roepen tot die tijd het tekort bij bètatechnische disciplines aan te vullen met middelen van buiten de OCW-begroting.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indieners:

Naam lid	e-mailadres
Ruben Ros	
Prof. Dr. Beatrice De Graaf	
Prof. Dr. Herman Paul	
Prof. Dr. Tjerk Oosterkamp	
Prof. Dr. Gijsbert van den Brink	
Dr. Bart Wallet	
Dr. Trineke Palm	
Pieter Dirk Dekker	

Annemarie Foppen	
Jan Werkman	
Marten Ras	
Maria Verkuil	
Matthias Kuiterman	
Janneke Admiraal	
Jeroen Troost	

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

De motie behoeft enige nuancering. Het rapport van de commissie-Van Rijn leidt niet tot een reallocatie van 200 miljoen van alfa-, gamma- en medische wetenschappen naar bètatechnische disciplines. Het rapport Van Rijn bepleit een aanpassing in het bekostigingsmodel voor instellingen in het hoger onderwijs. Universiteiten en hogescholen gaan zelf over de allocatie van hun budgetten over de diverse disciplines.

De eerste twee jaar gaat geen enkele instelling erop achteruit, ook omdat het kabinet middelen heeft vrijgemaakt voor een 'zachte landing' van het nieuwe bekostigingsmodel. Bovendien gebeurt dit alles tegen de achtergrond van stijgende budgetten voor alle instellingen vanwege de extra structurele middelen die de komende jaren beschikbaar komen (namelijk de opbrengsten van de invoering van het leenstelsel dat Rutte II ingevoerd heeft).

Er komt inderdaad een Commissie Onderwijsbekostiging, die onder andere gaat kijken naar wat een afdoende bekostiging is voor kwalitatief goed onderwijs in de diverse disciplines. Dat rapport zal gereed zijn ruim voordat het aangepaste bekostigingsmodel in werking treedt. Het rapport kan goed gebruikt worden bij het bepalen van de structurele middelen voor hoger onderwijs in en na de volgende kabinetsperiode.

Er is, dit alles beschouwende, geen acute reden om te veronderstellen dat er een onverantwoorde verschuiving van middelen plaatsvindt, zoals de indieners van de motie stellen.

Meer in het algemeen kan worden gesteld dat reallocatie van middelen het beste in tijden van stijgende budgetten kan gebeuren (zoals nu het geval is), en dat de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie altijd de positie van met name de relatief kwetsbare geesteswetenschappen op het netvlies heeft en wil houden. Het bestuur ontraadt deze motie.

Motie 7: Van de lucht kun je niet leven

Ingediend door:
ChristenUnie Apeldoorn

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- Nederland sinds kort een streng stikstofbeleid kent;
 - veel bedrijven de gevolgen hiervan ondervinden, waaronder veel boerenbedrijven, die voor ons voedsel zorgen;
 - het vliegverkeer in het stikstofbeleid nauwelijks aandacht krijgt;
 - er zelfs sprake is van groei van vliegverkeer op bijvoorbeeld Schiphol en het toekomstige Lelystad Airport;
- B. overwegende dat:
- boeren zich hierdoor achtergesteld voelen omdat er voor vliegverkeer uitzonderingen gemaakt lijken te worden;
- C. verzoekt de Tweede Kamerfractie:
- op te komen voor een rechtvaardig stikstofbeleid: gelijke monniken, gelijke kappen;
 - actief uit te dragen dat luchtvaart geen voorrang heeft boven de agrarische sector;
 - te overwegen volledig af te zien van steun aan Lelystad Airport en groei van andere vliegvelden, omdat luchtvaart de natuur schade toebrengt;
 - in dat geval te onderzoeken of Lelystad gecompenseerd kan worden door te lobbyen om in economisch opzicht andere interessante sectoren naar Lelystad te halen, zoals toerisme, overheidsinstellingen etc.

Ondertekening indieners:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	Handtekening
Martin van Bruggen	Apeldoorn	
Remko Groen		
Erik Jan Albers		
Bertus van de Kamp		
Nico Waagmeester		
Tanja van Boeijen-Geesink		

Janneke Slingerland		
---------------------	--	--

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

De motie sluit aan bij de inzet van de Tweede Kamerfractie op dit moment om te komen tot een rechtvaardig stikstofbeleid. Alle sectoren moeten hun steentje bijdragen bij het oplossen van het stikstofprobleem, ook de industrie, luchtvaart en scheepvaart. Doordat commissie Remkes dit jaar alleen gekeken heeft naar snelheidsverlaging en de agrarische sector, is het begrijpelijk dat het beeld ontstaat dat boeren alle lasten moeten dragen. Als we boeren horen zeggen, dat zij het onverteerbaar vinden dat zij op alle emissies worden aangesproken, maar de luchtvaart ongebreideld kan groeien en vervuilen, begrijpt het bestuur dat heel goed. Ons advies is om de Commissie Remkes deel 2 af te wachten, waarin ook de bijdrage van de luchtvaart aan de problematiek wordt bekeken, om vervolgens te gaan kijken wat verder nodig is. Deze motie, hoe sympathiek ook, komt in dat opzicht te vroeg. Het is overduidelijk dat de prioriteit van de ChristenUnie niet bij luchtvaart ligt. Als ChristenUnie bezien we de opening van vliegveld Lelystad ook in het licht van de stikstofcrisis en wachten we het vervolg van de commissie Remkes af. De fractie heeft daarbij wel de ruimte voor een eigen afweging. Het bestuur ontraadt deze motie.

Motie 8: Actuele Studieschuld

Ingediend door:
Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- de financiële positie van studenten (MBO-HBO-WO) precairder is geworden na de invoering van het leenstelsel;
 - studieschulden zwaar meewegen op de woningmarkt: een euro studieschuld zorgt voor meer dan een euro minder aan hypotheek;
 - is afgesproken bij de invoering van het leenstelsel studieschulden niet te laten meewegen in hypotheekverstrekking;
 - dit in de praktijk wel gebeurt;
 - kredietverstrekkers hierbij met de originele, in plaats van actuele, studieschuld werken in de berekening van het maximaal te lenen bedrag;
 - kredietverstrekkers slechts bij uitzondering, en op initiatief van de lener, rekenen met de actuele studieschuld;
- B. overwegende dat:
- de ChristenUnie zich verzet tegen het leenstelsel en werkt aan het verbeteren van de positie van jongeren binnen Coalitie-Y;
 - de ChristenUnie al eerder een oproep deed tot het rekenen met de actuele studieschuld in 2016 (Motie Schouten/Koolmees, 2015, KST34300XVIII23);
 - het rekenen met de originele studieschuld voor leners die hun studieschuld bijna hebben afgelost resulteert in een hypotheek die lager is dan hun financiële draagkracht.

- C. spreekt uit dat de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie:
- de Minister oproept om de regelgeving zo te wijzigen dat bij een hypotheekaanvraag standaard de actuele hoogte van de studieschuld wordt meegewogen, om hiermee leners die hun studieschuld bijna hebben afgelost perspectief te bieden op een toereikende hypotheek.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indieners:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	Handtekening
Jeroen Troost	Perspectief	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

In deze motie wordt een terecht knelpunt gesignaleerd. Als voormalig studenten een huis willen kopen, wordt naar de hoofdsom van hun studieschuld gekeken bij het bepalen van de maximale hypotheek, ook als ze al flink hebben afgelost. Oplossing hiervoor zou zijn om de wegingsfactor voor het meewegen van de studieschuld af te bouwen naarmate je langer aan het aflossen bent. De Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie heeft hier onlangs nog een motie over ingediend bij de behandeling van de onderwijsbegroting. De motie van Perspectief kan dus worden gezien als ondersteuning van deze lijn. Het bestuur adviseert daarom de motie over te nemen.

Motie 9: Basis-GGZ voor burn-out in het basispakket

Ingediend door:
Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- De ChristenUnie, als mede-initiatiefnemer van Coalitie-Y, in het jongerenmanifest heeft opgenomen dat 'iedere jongere toegang heeft tot hulp en zorg';
 - Vijfenvijftig procent van Nederlandse jongeren kampt met matige tot ernstige psychische klachten en tot zo'n vijftientwintig procent van studenten kampt met klachten van burn-out;
 - Behandeling van burn-out in de basis-GGZ niet meer wordt verzekerd vanuit het basispakket sinds 1 januari 2012;
- B. overwegende dat:
- Kosten een belangrijke barrière kunnen vormen om noodzakelijke zorg te consumeren;
 - Binnen de basis-GGZ meer ervaring is met beproefde vormen van psychotherapie dan binnen de huisartsenpraktijk;
 - Burn-out verregaande negatieve gevolgen kan hebben op het sociaal functioneren van jongeren;

- C. spreekt uit dat de Tweede Kamerfractie:
- De Minister oproept om behandeling van burn-out binnen de basis-GGZ op te nemen in het basispakket zorgverzekering voor jongeren van 25 jaar en jonger.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / PerspectieF	e-mailadres
Marten Ras	PerspectieF	
Siewerd de Jong	PerspectieF	
Jeroen Troost	PerspectieF	
Ruben Ros	PerspectieF	
Jan Werkman	PerspectieF	

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

Geneeskundige ggz is gericht op de behandeling van een psychische aandoening. Het stellen van de diagnose rond de psychische stoornis (of ziekte) gebeurt met behulp van DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders). Deze methode wordt gebruikt om te beoordelen of er sprake is van een psychische stoornis. Overspannenheid en burn-out zijn 'aanpassingsstoornissen' en zijn niet als stoornis in de DSM-classificatie opgenomen, waardoor er dus geen indicatie is voor geneeskundige ggz. Net zoals bij somatische klachten die nog niet wijzen op een duidelijke ziekte, is de huisarts bij psychische klachten eerst aan zet. Het zijn vaak klachten die de huisarts of de POH-ggz (Praktijkondersteuner Huisartsenzorg-GGZ) goed kan begeleiden. In de situaties waarbij sprake is van een DSM-stoornis, bijvoorbeeld wanneer sprake is van een depressie, zit de behandeling wel gewoon in het basispakket. Personen met burn-out klachten hebben daarnaast ook een eigen verantwoordelijkheid voor oplossingen. Hiervoor zijn diverse zelfhulpprogramma's, ook via internet, beschikbaar. Bij werk gerelateerde klachten kan ook de werkgever een verantwoordelijkheid hebben. De ChristenUnie is voorstander van goede hulp en begeleiding voor studenten in het beroeps- en hoger onderwijs die tegen hun grenzen aanlopen. Hier ligt ook een verantwoordelijkheid voor de onderwijsinstelling. Het bestuur ontraadt deze motie.

Motie 10: Bekostiging basisbeurs

Ingediend door:

PerspectieF, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- het kabinet de misgelopen inkomsten vanwege het schrappen van de renteverhoging op de studielening verhaalt op het hoger onderwijs;
 - er is beloofd dat er na de afschaffing van de basisbeurs veel zou worden geïnvesteerd in het hoger onderwijs;
 - er tegelijkertijd van deze investeringen niet veel wordt gemerkt en dat in ieder geval nog veel investeringen nodig zijn;
 - veel politieke partijen, inclusief de ChristenUnie, nu voor de invoering van een basisbeurs zijn en deze hoogstwaarschijnlijk in een volgende kabinetsperiode zal worden ingevoerd.
- B. overwegende dat:
- de invoering van een basisbeurs per jaar honderden miljoenen euro's zal kosten;
 - het niet duidelijk is hoe de basisbeurs bekostigd zal worden;
 - het onwenselijk is dat de bekostiging van de basisbeurs een bezuiniging elders op de OCW-begroting zal inhouden, wat het hoger onderwijs als geheel niet ten goede komt.
- C. spreekt uit dat de Tweede Kamerfractie:
- zich ervoor inzet dat een toekomstige invoering van een basisbeurs niet betaald zal worden uit een bezuiniging elders op de OCW-begroting, maar door extra geld dat beschikbaar komt voor het Ministerie van OCW.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	e-mailadres
Siewerd de Jong	Perspectief	
Jeroen Troost	Perspectief	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

Deze motie is in lijn met het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie (herinvoering basisbeurs zonder te bezuinigen op de OCW-begroting) en is ondersteuning van de lijn van de Tweede Kamerfractie. Het bestuur adviseert het congres de motie over te nemen.

Motie 11: Compensatie voor studenten zonder basisbeurs

Ingediend door:

Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- De ChristenUnie nooit voor de invoering van het leenstelsel is geweest;
 - De partij binnen Coalitie-Y breed politiek draagvlak heeft gesmeed voor de invoering van een basisbeurs in de volgende kabinetsperiode;
 - In de tussentijd de studieschuld flink aan het oplopen is, waarbij een studieschuld problemen kan opleveren voor (oud-)studenten, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een hypotheek;
 - De eerste generatie studenten die hun hele studiebeurs moesten lenen nauwelijks hebben geprofiteerd van de investeringen, zo blijkt uit onderzoek van de Rekenkamer;
 - Er vanuit de samenleving veel vraag is naar een vorm van compensatie voor de studenten die nooit een basisbeurs hebben gehad, noch zullen profiteren van de mogelijke toekomstige invoering van een basisbeurs.
 - Diverse politieke partijen al hebben laten weten dat zij pleiten voor een passende oplossing voor de studenten zonder basisbeurs.
- B. constaterende dat:
- Enkel toekomstige studenten de vruchten van het manifest van Coalitie-Y zullen plukken en niet de generatie studenten die tegen de obstakels aanlopen (en juist die problemen waren aanleiding voor het manifest);
 - begrijpelijkwijs er een gevoel van onrechtvaardigheid heerst onder deze studenten nu een nieuwe basisbeurs minstens een paar jaar op zich laat wachten;
 - bij de aankomende verkiezingen compensatie voor de studenten zonder basisbeurs ongetwijfeld een thema zal worden;
- C. spreekt uit dat de programmacommissie:
- Naast een passage over de invoering van een basisbeurs ook expliciet benoemt dat er een passende vorm van compensatie moet komen voor de studenten die nooit een basisbeurs hebben gehad, terwijl ze daar in een nieuw stelsel wel recht op zouden hebben.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	e-mailadres
Siewerd de Jong	Perspectief	
Jeroen Troost	Perspectief	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

De motie is in lijn met de uitspraken van de Tweede Kamerfractie dat er opnieuw een basisbeurs ingevoerd moet worden en dat daarbij een rechtvaardige regeling zal moeten komen voor de studenten die te maken hebben gehad met het leenstelsel. Het bestuur adviseert het congres de motie over te nemen.

Motie 12: Geef je jongerenpartij een stem

Ingediend door:

Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- Jongeren steeds meer van zich laten horen over de belangrijke onderwerpen van deze tijd
 - De ChristenUnie laat zien, als mede-initiatiefnemer van Coalitie-Y, veel waarde te hechten aan het geluid van jongeren;
 - Leden van de ChristenUnie op bijeenkomsten regelmatig aangeven benieuwd te zijn naar waar Perspectief mee bezig is;
 - De ruimte voor Perspectief om zich binnen de ChristenUnie te profileren vaak niet groter is dan een deelsessie;
- B. overwegende dat:
- Andere politieke partijen, zoals bijvoorbeeld onze coalitiepartners, podiumruimte bieden aan hun jongerenorganisatie op congressen;
 - Leden bij ons aangeven dat ze eerder geneigd zijn een ChristenUnie-congres te bezoeken wanneer Perspectief een prominentere rol heeft in het programma;
 - Jongeren niet alleen de toekomst hebben, maar ook een integraal onderdeel zijn van het heden;
- C. verzoekt het Landelijk Bestuur:
- Ruimte te geven aan de eigen jongeren in de vorm van een toespraak van Perspectief in het hoofdprogramma van partijcongressen van de ChristenUnie.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	e-mailadres
Siewerd de Jong	Perspectief	
Jeroen Troost	Perspectief	
Matthijs Vet	Perspectief	
Simon Pouwelse	Perspectief	
Sylvana Bal	Perspectief	

Bina Chirino	Perspectief	
Michiel Boer	Perspectief	
Don Ceder		
Tjalling Vonk		
Rachel Streefland		
Andie Goeree		
André de Most		
Anna-Fleur Punt		
Gijsbert Legemaat		
Anne-Fleur Brunn		
Tim Kuijsten		
Arie Barendrecht		
Arnoud Spruyt		
Christel Monrooij		
Christi Korenberg		
Daniel van Holten		
Gerdine Kaptijn		
Gineke Barelds		
Jan Jaap Zijlstra		
Jan Peter Blok		
Janneke Admiraal		
Jarin van der Zande		

Jonathan Venema		
Joram van der Vlist		
Karin Bergsma		
Kars Terlouw		
Lars Jacobusse		
Laurens Rouw		
Lydia Reinders		
Maria Verkuil		
Marten Ras		
Matthias Kuiterman		
Matthijn van Felius		
Matthijs van der Ploeg		
Melissa Veenstra		
Mirella Schrijvers		
Pieter Dirk Dekker		
Rieke Brouwer		
Rik van Huigenbos		
Ruben van de Belt		
Justin den Harder		
Luuk Rijkx		
Chaim Roosblad		
Dico Baars		

Erik-Jan Hakvoort		
Aline Tuls		
Elsbeth van den Hazel		

Preadvies Landelijk Bestuur – Ontraden

PerspectieF kan altijd goede voorstellen indienen op basis waarvan zij tijd krijgen op het congres. Deze motie is sterk ingekaderd omdat het altijd een toespraak zou moeten zijn. Overigens vindt het bestuur dat onze jongerenorganisatie van groot belang is en daarom een zichtbare plek in de partij verdient. Het bestuur gaat graag met PerspectieF in gesprek over hoe zij een goede en zinvolle bijdrage kunnen leveren aan onze congressen. Een toespraak met een motie afdwingen vindt het Landelijk Bestuur niet passend bij de manier waarop het bestuur congressen inricht. Er wordt altijd gekeken naar de relevantie en noodzaak om personen, geledingen en onderwerpen te agenderen. Om deze redenen ontraadt het bestuur deze motie.

Motie 13: Mantelzorg is topsport

Ingediend door:

PerspectieF, ChristenUnie-jongeren

Partijcongres 23 november 2019 te Utrecht

Motie behoort bij agendapunt 8 Bespreking en stemming over moties

Het Partijcongres, in vergadering bijeen op 23 november 2019 te Utrecht,

- A. constaterende dat:
- Zo'n 6-7% van de studenten op het hbo en universiteit tevens mantelzorger zijn;
 - Deze studenten een minder hoog studietempo hebben, lagere cijfers halen, vaker dan andere studenten overwegen te stoppen met hun studie en meer dan gemiddeld last hebben van langdurige psychische klachten;
 - Er maar weinig daadwerkelijk gebruik gemaakt wordt van ondersteuning vanuit onderwijsinstellingen en studenten die er wel gebruik van maken, er wisselende ervaring mee hebben.
- B. overwegende dat:
- mantelzorgers heel belangrijk werk doen, wat pittig is om te combineren met een studie;
 - studiebegeleiders signaleren dat studenten die mantelzorg doen doorgaans personen zijn met veel veerkracht en een sterk uithoudingsvermogen;
 - het goed is om oog te hebben voor deze groep studenten die last hebben van knellende maatstaven in het hoger onderwijs.
- C. spreekt uit dat de Tweede Kamerfractie:
- de Minister oproept om te onderzoeken of er meer flexibiliteit in het hoger onderwijsstelsel voor mantelzorgers kan worden ingebouwd, bijvoorbeeld door een vrijstelling van de aanwezigheidsplicht of het verlengen van deadlines.

- de Minister oproept om via onderwijsinstellingen de bewustwording onder studenten en docenten voor de mogelijkheden van ondersteuning voor studenten die mantelzorg verlenen te vergroten en de drempel om hulp te vragen te verlagen.
- de Minister oproept om via onderwijsinstellingen in te zetten op het blijven monitoren van studenten zodat tijdig kan worden ingegrepen, voordat het niet meer lukt om zorg en studie te combineren en de student uitvalt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening indiener:

Naam lid	Namens lokale afdeling / Perspectief	e-mailadres
Siewerd de Jong	Perspectief	
Jeroen Troost	Perspectief	

Preadvies Landelijk Bestuur – Overnemen

De motie is in lijn met de inzet van de Tweede Kamerfractie om meer ruimte en mogelijkheden te creëren voor studenten die ongewild studievertraging oplopen, bijvoorbeeld door mantelzorg of door een beperking. Dit is een verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen, maar het heeft de nadrukkelijke aandacht van de Tweede Kamerfractie en wordt in debatten met de onderwijsministers regelmatig aangekaart. Wij adviseren het congres daarom de motie over te nemen.
